

Sukupuolten tasa-arvon parantamisella on paljon myönteisiä vaikutuksia yksittäisiin henkilöihin ja myös laajemmin yhteiskuntaan. Sukupuolten kannalta tasa-arvoisemmalla EU:lla olisi vahvoja, myönteisiä ja ajan myötä kasvavia vaikutuksia BKT:hen, EU:n työllisyys ja tuottavuus kasvaisivat ja EU pystyisi vastaamaan väestön ikääntymiseen liittyviin haasteisiin.

Euroopan tasa-arvoinstituutin (EIGE) tekemästä sukupuolten tasa-arvon taloudellisia hyötyjä koskevasta tutkimuksesta on saatua vankkaa uutta näyttöä niistä myönteisistä vaikutuksista, joita

saadaan aikaan vähentämällä sukupuolten välistä eriarvoisuutta luonnontieteiden, tekniikan ja matematiikan alan koulutuksessa sekä työelämässä ja palkoissa. Tutkimuksesta käy ilmi myös, että kun sukupuolten välisen eriarvoisuuden eri näkökohtiin puututaan kokonaisuutena, vaikutukset ovat todennäköisemmin myönteisemmät kuin jos kuhunkin sukupuolten välisen eriarvoisuuden näkökohtaan puututtaisiin yksitellen, sillä yhdellä alalla saavutettavalla sukupuolten tasa-arvolla on kerrannaisvaikutuksia muilla aloilla.

Mitkä ovat sukupuolten tasa-arvon taloudelliset hyödyt?

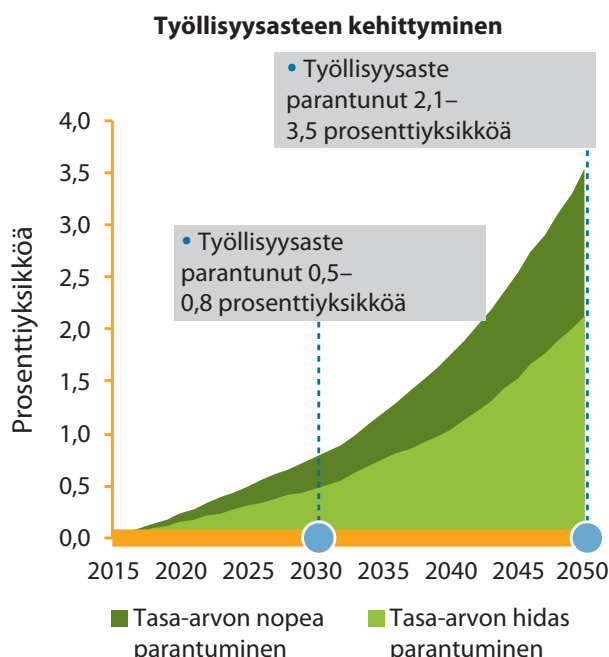
Työllisyyden parantuminen ja työpaikkojen määrän kasvu

EU:n työllisyys kasvaa merkittävästi, jos naisilla on yhtäläisemmät mahdollisuudet luonnontieteiden, tekniikan ja matematiikan alan koulutuksessa sekä työelämässä. Tällöin EU:n työllisyys kasvaisi 0,5–0,8 prosenttiyksikköä vuoteen 2030 mennessä ja 2,1–3,5 prosenttiyksikköä vuoteen 2050 mennessä. Vuonna 2050 EU:n työllisyysaste olisi lähes 80 prosenttia, jos sukupuolten tasa-arvo parantuisi merkittävästi. Jos naisia saadaan lisää työmarkkinoille ja/tai naiset koulutautuvat aloille, joilla on työvoimavajetta ja hyvät

tulevat työllistymisnäkymät, kuten luonnontieteiden, tekniikan ja matematiikan alalla, naiset löytävät töitä todennäköisemmin ja antavat huomattavan panoksen talouteen. Tällainen muutos lisäisi myös naisten ansioita ja kaventaisi naisten ja miesten välistä palkkaeroa. Sukupuolten välisen palkkaeron kaventamisella voi olla tärkeä merkitys myös naisten houkuttelemisessa työelämään.

Sukupuolten välisten erojen umpeen kuomisesta syntyisi EU:ssa yhtä monta uutta työpaikkaa kuin työpaikkoja on keskimukoisessa EU-maassa.

Kaavio 1: Sukupuolten tasa-arvon parantumisen vaikutus työllisyyteen



Työpaikkojen määrän kasvu (nopea parantuminen)



Työpaikkojen määrän kasvu (hidas parantuminen)





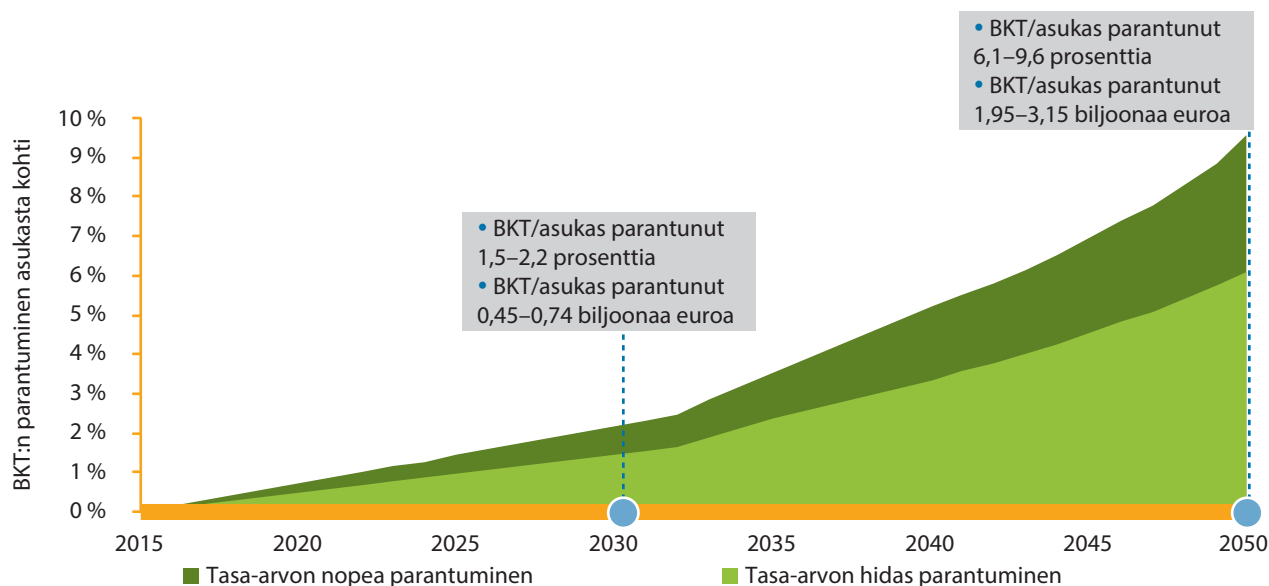
Sukupuolten tasa-arvon parantumisen ansiosta vuonna 2050 olisi syntynyt 10,5 miljoonaa uutta työpaikkaa, mikä hyödyttäisi sekä naisia että miehiä. Noin 70 prosenttia näistä työpaikoista menisi naisille, ja naisten ja miesten työllisyysasteet tasoittuisivat pitkällä aikavälillä niin, että työllisyysaste olisi 80 prosenttia vuonna 2050. Uusia työpaikkoja syntyisi suurin piirtein yhtä paljon kuin Alankomaissa on työpaikkoja yhteensä.

Naisille menevät uudet työpaikat ovat erityisen tärkeitä, sillä ne voivat auttaa vähentämään köyhyyttä, mikä on yksi Eurooppa 2020 -strategian keskeisistä painopisteistä. Kuten EIGen vastikään tekemän naisia ja köyhyyttä koskevan tutkimuksen tuloksista käy ilmi, naiset ovat yleisesti miehiä useammin köyhiä, koska naisten työllisyys- ja palkanäkymät ovat heikommat (EIGE, 2016). Työssäkäynti pienentää siis naisten köyhyysriskiä.

Suurempi BKT

Sukupuolten tasa-arvolla on vahvoja, myönteisiä ja ajan myötä kasvavia vaikutuksia BKT:hen, ja sen vaikutukset saattavat olla suuremmat kuin muilla työmarkkina- ja koulutustoimenpiteillä.

Kaavio 2: Sukupuolten tasa-arvon parantumisen vaikutus bruttokansantuotteeseen asukasta kohti



Sukupuolten tasa-arvoa parantavat jäsenvaltiot hyötyvät enemmän

Sukupuolten tasa-arvon parantumisen BKT-vaikutusten arvioidaan vaihtelevan huomattavasti jäsenvaltiosta toiseen sen mukaan, miten pitkällä maa on tällä hetkellä tasa-arvoasioissa. Tulokset ovat yleisesti hyvin myönteisiä: yksittäisissä jäsenvaltioissa BKT:n arvioidaan kasvavan 4 prosenttia ja toisissa yli 10 prosenttia.

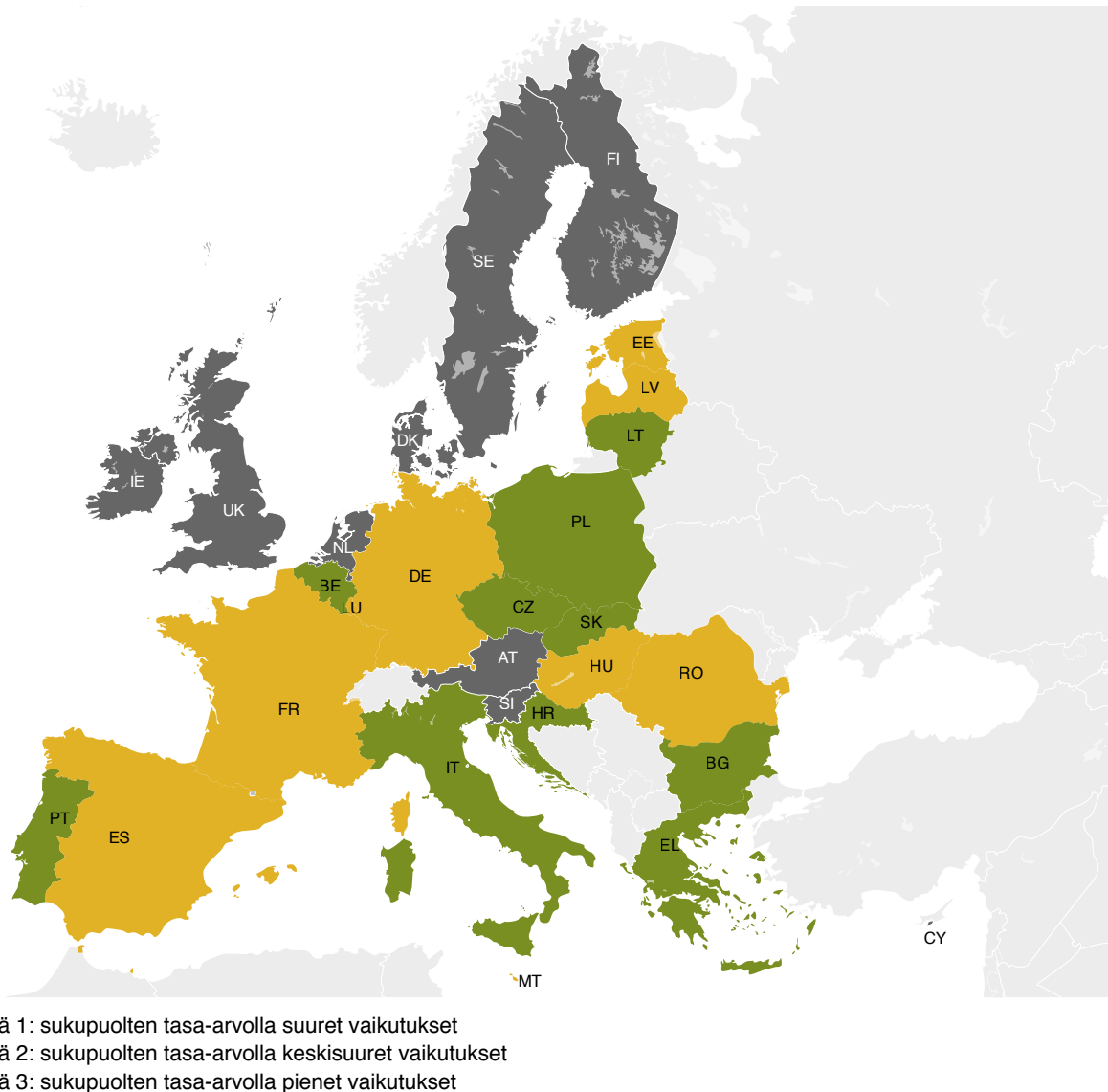
Sukupuolten tasa-arvon parantaminen kasvattaisi vuoteen 2050 mennessä EU:n bruttokansantuotetta asukasta kohti 6,1–9,6 prosenttia eli 1,95–3,15 biljoonaa euroa. Kasvu olisi nähtävissä jo vuonna 2030, jolloin BKT/asukas olisi kasvanut jopa 2 prosenttia. Tämä kasvu johtuu pääasiassa naisten työllisyysasteen parantumisesta ja naisten etenemisestä tuottavampiin luonnontieteiden, tekniikan ja matematiikan alan työpaikkoihin.

Työmarkkina- ja koulutuspolitiikkaan verrattuna tasa-arvopoliitiikalla on suuri vaikutus BKT:hen. Siksi sukupuolten tasa-arvon edistäminen on erittäin tärkeä toimenpide talouskasvun edistämiseksi. Esimerkiksi vastikään valmistuneesta koulutuksen, nuorisoioiden, urheilun ja kulttuurin pääosaston tutkimuksesta kävi ilmi, että tutkinnon suorittaneiden määrässä aikaan saadut parannukset EU:n eri jäsenvaltioissa olisivat kasvattaneet EU:n BKT:tä 2,2 prosenttia vuonna 2050 (koulutuksen, nuorisoioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto, 2016), mikä on paljon vähemmän kuin sukupuolten tasa-arvon parantumiseen liittyvien ennusteiden mukainen vaikutus.

Vaikutukset ovat yleensä suurimmat jäsenvaltioissa, joissa tasa-arvoa (1) ei pidetä merkittävänä. Tutkimuksen mukaan nämä jäsenvaltiot hyötyisivät hyvin paljon sukupuolten tasa-arvon otamisesta asialistalle. Tämä on erityisen tärkeää EU:n osallistavan kasvun yhteydessä, jossa pyritään vähentämään alueiden välisiä eroja ja varmistamaan, että kasvusta hyötyvät kaikki EU:n osat.

(1) Jäsenvaltioiden ryhmittely perustuu EIGen tasa-arvoindeksiin.

Kaavio 3: Sukupuolten tasa-arvon vaikutukset: jäsenvaltioiden väliset erot BKT:ssä vuonna 2030



Jäsenvaltiot, joilla on paljon parantamisen varaa, voivat saavuttaa merkittävää talouskehitystä sukupuolten tasa-arvon lisääntymisen vaikutuksesta. Sukupuolten tasa-arvon lisääntymisen odotetaan johtavan näissä jäsenvaltioissa keskimäärin 12 prosentin BKT:n kasvuun vuoteen 2050 mennessä.

Jäsenvaltiot, joissa sukupuolten tasa-arvoa edistävät toimenpiteet ovat tällä hetkellä vähäisiä, hyötyvät eniten sukupuolten välisen eriarvoisuuden umpeen kuomisesta.

Sukupuolten tasa-arvo on jo hyvällä tasolla niissä jäsenvaltioissa, jotka pärjäävät parhaiten tasa-arvoa mitattaessa, joten ne nauttivat jo joistakin tasa-arvoon liittyvistä taloushyödyistä. Sukupuolten tasa-arvon parantuminen voi kuitenkin tuottaa ylimääräistä taloushyötyä myös näissä jäsenvaltioissa ja kasvattaa niiden BKT:tä jopa noin 4 prosenttia.

Kilpailukyvyyn lisääntyminen

Sukupuolten tasa-arvon parantuminen saattaa lisätä EU:n talouden pitkän aikavälin kilpailukykyä.

Sukupuolten tasa-arvoa edistävät toimenpiteet voivat lisätä talouden potentiaalista tuotantokapasiteettia ja laskea hintoja. Tämän ansiosta EU:n sisällä pystyttäisiin tuottamaan lisää tavaroita ja palveluita ja siitä tulisi myös kilpailukykyisempi kansainvälisillä markkinoilla. Kauppatasekin parantuisi: vuonna 2050 EU:n vienti olisi kasvanut 1,6–2,3 prosenttia ja tuonti vähentynyt 0,4–0,7 prosenttia. Näin kansainvälinen kauppa säilyisi yhtenä EU:n talouskasvun keskeisenä veturina Eurooppa 2020 -strategian mukaisesti.

EU:n väestön ikääntymiseen liittyvien haasteiden ratkominen

Sukupuolten tasa-arvon parantuminen koulutuksessa ja työelämään osallistumisessa sekä palkattoman hoivatyön tasapuolisempi jakautuminen naisten ja miesten kesken voisivat oletettavasti lisätä syntyvyyttä, mihin myös asiaa koskevat viimeaikaiset tutkimustulokset viittaavat. Syntyvyyden kasvu johtaisi puolestaan väestömäärän kasvuun ja lisäisi työvoiman tarjontaa pitkällä aikavälillä. Tutkimuksessa laskettiin, että syntyvyys kasvaisi 0–8 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Syntyvyyden kasvun ansiosta työllistyneitä odotetaan olevan 1,3–2,6 miljoonaa enemmän vuoteen 2050 mennessä. Työllisyyden parantuminen on erityisen tärkeää, kun huomioon otetaan EU:n nykyiset väestöennusteet, joiden mukaan työelämästä poistuneiden ikääntyneiden ihmisten määrä kasvaa huomattavasti (Eurooppa 2020 -strategia).

Sukupuolten välinen eriarvoisuus: makrotalouden kasvun kannalta hukkaan valunut tilaisuus?

Euroopan unioni on ollut jo pitkään sitoutunut lisäämään sukupuolten tasa-arvoa. Sukupuolten välinen eriarvoisuus on pysynyt kuitenkin itsepintaisesti vallalla useilla aloilla. Se vaarantaa naisten taloudelliset mahdollisuudet ja vaikuttaa maailmanlaajuiseen talouteen.

Monet tekijät naisen elinkaaren aikana vahvistavat eriarvoisuutta:

- koulutusvalintojen sukupuolisegregaatio
- naisten pieni osuus työmarkkinoilla
- pienempi palkka
- epävarmat työsuhteet
- kotitalouden sisäisten palkattomien velvoitteiden epätasainen jakautuminen.

Itsepintaisesti vallalla pysyvistä eriarvoisuudesta aiheutuu merkittäviä kustannuksia naisille ja miehille, työnantajille ja koko yhteiskunnalle, kun paljon potentiaalisia kykyjä jää hyödyntämättä.

Sukupuolten välinen eriarvoisuus Euroopassa: keskeisiä faktoja ja tilastotietoja (2015)

- Naisia on edelleen suhteessa vähemmän luonnontieteellisillä, teknisillä ja matemaattisilla aloilla. Näiden alojen opiskelijoista 75 prosenttia on miehiä.
- Sukupuolten välinen työllisyysero on keskimäärin 11,6 prosenttia EU:ssa, ja ero kasvaa lasten lukumäärän kasvaessa kotitalouksissa.
- Naiset tekevät suhteessa enemmän osa-aikatyötä, mikä vaikuttaa paitsi naisten osuuteen työmarkkinoilla, myös naisten köyhyysriskiin ja sosiaalisen syrjäytymisen riskiin. Vuonna 2015 keskimäärin 32,1 prosenttia naisista työskenteli osa-aikaisesti, kun taas miehistä niin teki 8,9 prosenttia.
- Osa-aikatyötä tekevien naisten määrä lisääntyy myös lasten lukumäärän kasvaessa. EU:ssa 39 prosenttia naisista ilmoitti, että pääsyy työn hakematta jättämiselle oli "lasten tai vajaakykyisten aikuisten hoitaminen". Miehistä näin ilmoitti vain 4 prosenttia.
- Naiset ansaitsevat keskimäärin 16,1 prosenttia miehiä vähemmän eri puolilla EU:ta, eli naisten on työskenneltävä vuodessa noin 40 päivää enemmän (seuraavan vuoden helmikuun loppuun) ansaitakseen yhtä paljon kuin miehet vuoden loppuun mennessä (Eurostat, 2016a, 2016b).

Viitteet

Koulutuksen, nuorisoasioiden, urheilun ja kulttuurin pääosasto (2016), *Study on the potential of education to cause macroeconomic imbalances and negative spillovers*.

Euroopan tasa-arvoinstituutti (2016), *Poverty, gender and intersecting inequalities in the EU — Review of the implementation of Area A: Women and poverty of the Beijing Platform for Action*, Euroopan unionin julkaisutoimisto, Luxemburg. Saatavilla osoitteessa http://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/ti_pubpdf_mh0416244enn_pdfweb_20161208181320.pdf.

Euroopan tasa-arvoinstituutti (EIGE) (2015), *Gender Equality Index 2015 — Measuring gender equality in the European Union*

2005-2012, Euroopan unionin julkaisutoimisto, Luxemburg. Saatavilla osoitteessa <http://eige.europa.eu/content/document/gender-equality-index-report>.

Eurostat (2016a), *Gender statistics*. Saatavilla osoitteessa http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Gender_statistics.

Eurostat (2016b), *Employment statistics*. Saatavilla osoitteessa http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Employment_statistics.

Tietoa tutkimuksesta

Sukupuolten tasa-arvosta seuraavia taloushyötyjä koskeva tutkimus on ainutlaatuinen Euroopan unionissa. Se on ensimmäinen tutkimus, jossa käytetään vankkaa ekonometristä mallia sukupuolten tasa-arvosta aiheutuvien erilaisten makrotaloudellisten hyötyjen arvioimisessa useilla laajoilla aloilla, kuten koulutuksen, työelämän ja palkkojen alalla.

Tutkimuksen kokonaistulosten perusteella sukupuolten tasa-arvon lisääntymisellä voisi olla seuraavanlaisia vaikutuksia:

- 6,3 miljoonasta 10,5 miljoonaan uutta työpaikkaa syntyy vuoteen 2050 mennessä, ja näistä 70 prosenttia menisi naisille;
- myönteiset, ajan myötä kasvavat vaikutukset BKT:hen;
- BKT/asukas olisi kasvanut lähes 10 prosenttia vuonna 2050.

Tutkimuksessa käytettiin makroekonomista E3ME-mallia, jolla arvioitiin sukupuolten tasa-arvon parantumisen talousvaikutuksia. E3ME-malli on makrotalouden empiirinen tutkimusmalli, joka sopii erityisesti EU:n ja jäsenvaltioiden tason tulosten mallintamiseen.

Sukupuolten tasa-arvosta seuraavia taloushyötyjä EU:ssa koskevan tutkimuksen pohjalta on laadittu yhdeksän julkaisua:

1. Kirjallisuuskatsaus, jossa tarkastellaan olemassa olevaa tutkimustietoa sukupuolten tasa-arvon yhteiskunnallisista ja taloudellisista hyödyistä sekä metodologisia lähestymistapoja. (*Literature review: existing evidence on the social and economic benefits of gender equality and methodological approaches*)
2. Yhteenvetot EU:sta ja EU:n jäsenvaltioista. (*EU and EU Member State overviews*)
3. Raportti mallin empiirisestä soveltamisesta. (*Report on the empirical application of the model*)
4. Selvitys tutkimustiedon tuottamisesta: katsaus teoreettiseen kehykseen ja malliin. (*How the evidence was produced: briefing paper on the theoretical framework and model*)
5. Selvitys tutkimustiedon tuottamisesta: teoreettista kehystä ja mallia koskeva tietosivu.
6. Sukupuolten tasa-arvon taloudelliset vaikutukset EU:ssa: katsaus
- 7. Sukupuolten tasa-arvon taloudelliset vaikutukset: katsaus**
8. Miten sukupuolten tasa-arvo luonnontieteiden, tekniikan ja matematiikan alan koulutuksessa johtaa talouskasvuun: katsaus.
9. Miten sukupuolten välisten erojen umpeen kuominen työelämään osallistumisessa ja palkoissa johtaa talouskasvuun: katsaus.

Kaikki julkaisut, yksityiskohtaiset tutkimustulokset ja menetelmät ovat saatavilla EIGEn verkkosivuilla.

Euroopan tasa-arvoinstituutti (EIGE) on EU:n tasa-arvoasioiden tietokeskus. EIGE tukee poliittisia päättäjiä ja kaikkia asiaan liittyviä elimiä niiden pyrkimyksissä naisten ja miesten välisen tasa-arvon toteuttamiseen kaikkialla Euroopassa tarjoamalla erityisasiantuntemusta sekä vertailukelpoisia ja luotettavia tietoja sukupuolten tasa-arvosta Euroopassa.



Julkaisutoimisto

Lisätietoja:

Euroopan tasa-arvoinstituutti, EIGE
Gedimino pr. 16.
LT-01103 Vilna
LIETTUA
+370 52157444
Sähköposti: eige.sec@eige.europa.eu

<http://eige.europa.eu>
<http://www.twitter.com/eurogender>
<http://www.facebook.com/eige.europa.eu>
<http://www.youtube.com/eurogender>
<http://eurogender.eige.europa.eu/>



ISBN 978-92-9493-914-2
doi:10.2839/660862